

§ 71-tilsynets kompetence er afgrænset til alene at vedrøre forholdene for patienter, der er frihedsberøvet. En af de mest hyppigt anvendte metoder, tilsynet anvender, når det skal føre dete tilsyn med »behandlingen«, er at aflægge enten anmeldte eller uanmeldte besøg på de institutioner, der har til opgave at behandle de personer, der er omfattet af grundlovens § 71, stk. 6. Herved vil tilsynet naturligvis indirekte komme til at forholde sig til forholdene for indlagte psykiatriske patienter i al almindelighed, idet frihedsberøvede i praksis er indlagt sammen med ikke-frihedsberøvede. Alene i den udstrækning, tilsynet går ind i konkrete enkeltsager, er det muligt at frasortere sager vedrørende enkeltpersoner, der ikke er omfattet af tilsynets kompetence.

I øvrigt kan det anføres, at forholdene både for frihedsberøvede og ikke-frihedsberøvede på f.eks. psykiatriske sygehuse i praksis er reguleret i et kompliceret samspil mellem navnlig sundheds- og socialretlige bestemmelser, som ikke alle kan henføres snævert til det, der foregår inden for institutionens fire vægge. Forholdene i institutioner for f.eks. psykisk syge påvirkes således af den generelle social- og sundhedsretlige lovgivning og planlægning i amter og kommuner.

I det tilfælde, Amtsrådsforeningen refererer til, kan det således anføres, at den generelle mangel på udslusningspladser har (negative) konsekvenser også for behandlingen af frihedsberøvede patienter, fordi den skal foregå på overbelagte afsnit. Det er således ofte anført, at overbelægning påvirker brugen af tvangsindgreb i form af fiksering og tvangsmedicinering, ligesom overbelægning efter omstændighederne også kan påvirke varigheden af en frihedsberøvelse. Det er

da også sådanne forhold, der har ført til, at nogle amter har valgt at oprette psykiatriudvalg, som på tværs af den social- og sundhedsretlige regulering beskæftiger sig med forholdene for psykisk syge. Tilsynet anser sig derfor også for kompetent til at undersøge og påtale forhold og mangler, som på denne måde har afledte konsekvenser for de personer, der er omtalt i grundlovens § 71, stk. 6.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at et organ som udgangspunkt selv afgør tvivlsspørgsmål vedrørende sin kompetence. Tilsynet kan derfor ved afgørelsen af kompetencespørgsmål, som måtte forekomme tvivlsomme, anlægge en selvstændig fortolkning af grænserne for den grundlovsumiddelbare kompetence.

Hertil kommer, at tilsynet – i situationer, hvor kompetencespørgsmålet kan give anledning til tvivl – anser sig for berettiget til at foretage nærmere undersøgelser af en sag med henblik på at tilvejebringe et tilstrækkeligt grundlag for en afgørelse heraf. I en række tilfælde vil en sådan undersøgelse imidlertid føre til, at tilsynet må afstå fra at foretage noget i en konkret sag, fordi det pågældende spørgsmål falder uden for tilsynets kompetenceområde. I andre sager vil en foreløbig undersøgelse føre til, at tilsynet henleder et fagudvalgs opmærksomhed på en given problemstilling, i praksis oftest Social-, Sundheds- eller Retsudvalget, som de udvalg under hvem den social-, og sundhedsretlige regulering sorterer. Tilsynet er således ikke – som fagudvalgene – et lovforberegende organ.

Endelig skal jeg bemærke, tilsynet ikke kan træffe afgørelser. Tilsynet har alene en udtaleret vedrørende de spørgsmål, som falder ind under dets kompetence.

Med venlig hilsen

BRIAN MIKKELSEN

formand